

ICOMOS Netherlands

Aankondiging

Datum: Woensdag 10 mei 2017
Tijd: 19.30-21.30 uur (borrel en maaltijd vanaf 18.30 uur)
Plaats: Dutch Culture, Herengracht 474 in Amsterdam
Onderwerp: Nederland en Guyana
Spreekers: Roelof Hol en Bram Hoonhout

Fort Zeelandia. Foto: Roelof Hol.

Guyana Erfgoed: een (her)nieuwde kennismaking door Roelof Hol

Het huidige Guyana bestond in de 17de en 18de eeuw uit de drie Nederlandse koloniën Essequibo, Demerara en Berbice. Toch is de gedeelde geschiedenis met dit gebied in Nederland vrij onbekend. Deels is dit te verklaren doordat deze plantagekolonie formeel in 1815 aan de Engelsen werd overgedragen. In 1831 werden Essequibo, Demerara en Berbice samengevoegd tot Brits Guyana. Toch is in dit gebied nog altijd erfgoed uit de Hollandse periode te vinden, zoals Fort Zeelandia, sinds 1995 geplaatst op de Voorlopige lijst voor het werelderfgoed van Unesco. Ook namen van

Het archivalisch erfgoed van Guyana uit deze periode was in zeer slechte staat. Na het opnemen van de WIC-archieven in het Unesco Memory of the World Register in 2010 is door het Nederlandse internationale programma Gedeeld Cultureel Erfgoed samen met Guyana gewerkt aan het behoud van dit unieke materiaal. Het Nationaal Archief te Den Haag is momenteel betrokken bij de conservering en digitalisering van de archieven.

Deze lezing gaat dieper in op de context rondom het beperkt overgebleven erfgoed van Guyana. De plantagesamenlevingen maakten namelijk een stormachtige ontwikkeling door in de 18de eeuw. Waar Demerara als kolonie nog niet bestond in 1745, werkten er vijftig jaar later zo'n dertigduizend tot slaaf gemaakte Afrikanen op bijna driehonderd koffie-, katoen- en suikerplantages. Aan de hand van overgebleven kaarten is te zien hoe het plantagelandschap zich vormde en hoe de opmars van Britse planters naar de kust zich voltrok. Ook wordt de veranderende rol van Fort Zeelandia duidelijk: het was weinig effectief als militair verdedigingswerk, maar werd ook als bestuurscentrum minder relevant doordat het economisch zwaartepunt naar de kust van Demerara verschoof. Voor de kolonisten kwam dit goed uit: buiten het zicht van het fort tierde de smokkelhandel welig. Deze openheid verklaart voor een groot deel de snelle groei van de Guyanese plantagekolonies.

Kaart uit 1772 van een gedeelte van het Groot Vlaggen Eiland in de Essequibo rivier (huidig Guyana). Met rechtsonder het Fort Zeelandia. Bron UBM: Kaartenzl: 101.12.13 (Kaart), Surinamica, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam.

Roelof Hol was vanaf 1979 werkzaam bij de toenmalige Rijksarchiefdienst in verschillende functies. Na gewerkt te hebben bij de rijksarchieven in Gelderland en Zeeland trad hij in 1984 toe tot de Centrale Directie van de Rijksarchiefdienst. In 1991 werd hij rijksarchivaris PIVOT, de projectorganisatie die de selectie van de rijksoverheidsarchieven van na 1945 uitvoerde. In 1997 werd hij benoemd tot rijksarchivaris in Noord-Holland. Vanaf 2005 werkte hij bij het Nationaal Archief, tussen 2009 en 2014 als programmadirecteur Gedeeld Cultureel Erfgoed. In die hoedanigheid zette hij zich in voor het behoud van de WIC-archieven in Guyana. Vanaf 2014

werkte hij als senior-projectmanager bij het Huygens ING voor onder meer het Prize papers project en het project Nieuwe Maritieme Geschiedenis van Nederland. Sinds 2016 is hij met pensioen.

Bram Hoonhout studeerde geschiedenis in Leiden en ging vervolgens naar het Europees Universitair Instituut (EUI) in Florence om te promoveren. In februari 2017 verdedigde hij daar zijn proefschrift *The West Indian web: Improvising colonial survival in Essequibo and Demerara, 1750-1800*. Momenteel werkt hij als universitair docent economische geschiedenis aan de Universiteit Leiden.

*De lezing vindt plaats van 19.30 tot 21.30 uur.
Vanaf 18.30 uur is er inloop met een informele borrel en maaltijd.*

*Voor ICOMOS-leden is de lezing vrij toegankelijk.
Voor niet-ICOMOS-leden bedragen de kosten voor het bijwonen van de lezing € 5,00.
De kosten voor borrel en maaltijd bedragen voor leden en niet-leden € 10,00 per persoon.*

Aanmelding voor de lezing en de borrel/maaltijd is gezien het beperkte aantal plaatsen noodzakelijk, niet vrijblijvend en kan uitsluitend via lezingen@icomos.nl